

بسمه تعالی

صورتحلیسه مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۲۹ شورای عالی مالیاتی

در اجرای بند ۳ ماده ۲۵۵ قانون مالیات‌های مستقیم

به موجب نامه‌های شماره ۱۸۸۵۱/۲۱۴/د مورخ ۱۴۰۴/۰۳/۰۷ و ۳۶۴۵۶/۲۱۴/د مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۲۲ رئیس محترم مرکز دادرسی مالیاتی و ضماائم پیوستی آن، متضمن دستور رئیس کل محترم سازمان متبوع مبنی بر طرح و بررسی موضوع «نحوه اجرای مقررات بند (ب) مواد (۱۶) و (۱۷) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۰۲/۰۱ مجلس شورای اسلامی در مورد شمول و یا عدم شمول مالیات بر سود حاصل از فروش سهام و سود سهام تقسیمی» و نیز «تسری احکام قانون برنامه هفتم پیشرفت به سنوات قبل از اجرای برنامه» در شورای عالی مالیاتی، در جلسه مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۲۹ این شورا در اجرای مقررات بند (۳) ماده (۲۵۵) قانون مالیات‌های مستقیم مطرح گردید.

شرح ابهام:

به استناد حکم بند (ب) ماده (۱۶) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، کلیه بانک‌ها و مؤسسات اعتباری موظفند از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون تا مدت سه سال، سهام تحت تملک خود و شرکت‌های تابعه خود را در بنگاه‌هایی که فعالیت‌های غیربانکی انجام می‌دهند، به استثنای طرح‌های نیمه‌تمام شرکت‌های تابعه واگذار کنند. همچنین مطابق بند (ب) ماده (۱۷) قانون فوق‌الذکر، در صورت عدم انجام تکالیف مقرر، سود بانک‌ها و مؤسسات اعتباری که منشاء آن فعالیت‌های غیربانکی شامل بنگاهداری و نگهداری سهام باشد در سال ۱۳۹۵ با نرخ بیست و هشت درصد (۲۸٪) مشمول مالیات می‌شود. پس از آن، هر سال سه واحد به درصد نرخ مذکور افزوده می‌شود تا به پنجاه و پنج درصد (۵۵٪) برسد.

مطابق مفاد ردیف یک و جزءهای ردیف دو بند ب ماده (۸) قانون برنامه هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران، بانک مرکزی مکلف است ظرف یک ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، «سامانه املاک و مستغلات شبکه بانکی» و «سامانه سهامداری شبکه بانکی» را راه‌اندازی نماید و مؤسسات اعتباری نیز مکلفند آن بخش از املاک، مستغلات و سهام در اختیار خود را که نگهداری آن‌ها لازمه انجام حرفه بانكداری بوده و منع قانونی ندارد با ذکر دلیل در سامانه‌های یاد شده مشخص نمایند. سایر دارایی‌های ثبت شده در «سامانه املاک و مستغلات شبکه بانکی» و «سامانه سهامداری شبکه بانکی» (غیر از دارایی‌هایی که نگهداری آن‌ها لازمه انجام حرفه بانكداری بوده و منع قانونی ندارد)، دارایی مازاد محسوب می‌شود. مؤسسات اعتباری مکلف به واگذاری دارایی‌های مازاد خود حداکثر تا پایان سال دوم برنامه می‌باشند. املاک، مستغلات و سهام مازاد متعلق به مؤسسات اعتباری از ابتدای سال ۱۳۹۵ یا از زمان تملک در صورتی که مالکیت آن‌ها پس از تاریخ مذکور به مؤسسه اعتباری منتقل شده باشد، مشمول مالیات مذکور در بندهای «ب» و «پ» ماده (۱۷) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۰۲/۰۱ می‌باشد. سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است نسبت به تشخیص و دریافت مالیات معوق مرتبط با بندهای یاد شده تا پایان سال دوم برنامه اقدام کند. همچنین در صورتی که مؤسسه اعتباری؛ املاک،

مستغلات و سهام مازاد را تا پایان سال سوم برنامه به شرکت مدیریت دارایی های شبکه بانکی یا هر شخص دیگر غیر از مؤسسات اعتباری و شرکت های تابعه و وابسته به آنها به صورت قطعی واگذار کند، سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است اخذ مالیات موضوع بندهای «ب» و «پ» ماده (۱۷) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور را تعلیق نماید. در صورتی که به هر دلیل، دارایی های مزبور مجدداً به مؤسسه اعتباری مورد نظر مسترد شود، سازمان امور مالیاتی کشور مکلف به اخذ مالیات مذکور است.

با توجه به مراتب فوق، ابهامات زیر مطرح می باشد:

ابهام اول: با توجه به الزام قانون مبنی بر واگذاری سهام غیربانکی توسط کلیه بانک ها و مؤسسات اعتباری؛ در صورتی که مؤدی به عنوان مثال در سال ۱۳۹۹ سهام غیربانکی (اعلام شده توسط بانک مرکزی) مربوط به سنوات قبل را به فروش برساند آیا سود حاصل از فروش سهام (تفاوت ارزش فروش و ارزش دفتری در زمان تملک) مشمول مالیات می باشد یا خیر؟ در صورت مشمول بودن، آیا کل سود شناسایی شده در سال ۱۳۹۹ بر مبنای نرخ مالیاتی سال فروش مشمول مالیات خواهد بود یا براساس عایدی ناشی از فروش سهام (تفاوت ارزش انتها و ابتدای سال) به تفکیک سال های ۱۳۹۵ الی ۱۳۹۹ با نرخ های مربوط به هر سال؟

ابهام دوم: در رابطه با سود سهام تقسیمی (مصوب مجمع عمومی)، از آنجائیکه سود سهام شناسایی شده در سال ۱۳۹۹ اصولاً مربوط به سود سال مالی قبل (سال ۱۳۹۸) شرکت سرمایه پذیر می باشد، آیا سود مزبور در سال شناسایی مشمول مالیات می باشد یا خیر؟ در صورت مثبت بودن پاسخ، آیا مالیات باید براساس نرخ سال ۱۳۹۸ محاسبه گردد یا نرخ سال رسیدگی (سال ۱۳۹۹)؟

ابهام سوم: در رابطه با نحوه اجرای مفاد مقررات جزء های ردیف (۲) بند (ب) ماده (۸) قانون برنامه هفتم پیشرفت با مفاد بند (ب) ماده (۱۷) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، آیا دامنه شمول قانون برنامه هفتم پیشرفت به سهام غیربانکی سال های قبل از اجرای قانون نیز تسری دارد یا خیر؟ همچنین با توجه به اینکه مطابق مقررات جزء (۴-۲) ردیف (۲) بند (ب) ماده (۸) قانون برنامه هفتم پیشرفت، سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است نسبت به تشخیص و دریافت مالیات معوق مرتبط با بندهای یاد شده تا پایان سال دوم برنامه اقدام کند و از طرفی مطابق مقررات جزء (۶-۲) ردیف (۲) بند (ب) ماده (۸) قانون مذکور، در صورتی که مؤسسه اعتباری؛ املاک، مستغلات و سهام موضوع جزء (۲-۲) این بند را تا پایان سال سوم برنامه به شرکت مدیریت دارایی های شبکه بانکی یا هر شخص دیگر غیر از مؤسسات اعتباری و شرکت های تابعه و وابسته به آنها به صورت قطعی واگذار کند، سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است اخذ مالیات موضوع بندهای «ب» و «پ» ماده (۱۷) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور را تعلیق نماید، نحوه اجرای مقررات یاد شده در خصوص پرونده هایی که در جریان رسیدگی و یا دادرسی مالیاتی قرار دارند و یا مالیات آنها قطعی و وصول شده است و مودی درخواست استرداد مالیات پرداخت شده را دارد، چگونه است؟

اظهاری نظر شورای عالی مالیاتی:

با توجه به ابهامات مطرح شده، شورای عالی مالیاتی در اجرای بند (۳) ماده (۲۵۵) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحات بعدی آن پس از بررسی‌های لازم و شور و تبادل نظر در خصوص موضوعات مطرح شده به شرح زیر اعلام نظر می‌نماید:

پاسخ به ابهام اول:

نظر اکثریت:

مطابق مقررات بند (ب) ماده (۱۷) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، سود بانک‌ها و مؤسسات اعتباری که منشأ آن فعالیت‌های غیربانکی شامل بنگاهداری و نگهداری سهام باشد، در صورت عدم رعایت مقررات بند (ب) ماده (۱۶) قانون مذکور از تاریخ لازم‌الاجراء شدن قانون مزبور، مشمول مالیات می‌باشد. از سوی دیگر به موجب مفاد صورتجلسه شماره ۴۳-۲۰۱ مورخ ۱۳/۱۲/۱۳۹۸ شورای عالی مالیاتی (موضوع بخشنامه شماره ۲۰۰/۹۹/۰۶ مورخ ۱۳۹۹/۰۱/۱۹) که طی دادنامه شماره ۵۹۵/۱۰۵۹۵ مورخ ۱۴۰۳/۰۶/۲۷ هیات تخصصی دیوان عدالت اداری مغایر قانون شناخته شده است؛ در مواردی که طبق مقررات یادشده و استانداردهای حسابداری، بابت بنگاهداری و نگهداری سهام سودی شناسایی گردد، این سود مشمول مالیات موضوع بند (ب) ماده (۱۷) قانون مذکور خواهد بود.

بنا بر مراتب فوق، کل مبلغ سود بانکی مؤسسات اعتباری ناشی از بنگاهداری و نگهداری سهام (سود فروش) در سال فروش به نرخ سال شناسایی درآمد، مشمول مالیات به شرح مقررات بند (ب) ماده (۱۷) قانون مذکور خواهد بود.

علی اصغر نواب احمدی

حجت اله مولایی

محمد تقی پاکدامن

محمد حسینی رحمتی

عباس ورزیده

عباس بهزاد

حسن بابایی

عباس بی نیاز

مهر علی قنبریور

حسین زمانی

داریوش درویشی

سید رضا صادق زاده

با نتیجه موافقم

رضا شیخی

نظر اقلیت:

با توجه و استناد به منقضی شدن سال‌های لغایت ۱۳۹۹ (سال شناسایی، فروش و تحقق سود سهام نگهداری شده مرتبط با سهام غیربانکی) سود سهام واگذار نشده از تاریخ لازم الاجرا شدن حکم مقرر در بند ب ماده ۱۷ قانون حمایت از تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور لغایت پایان سال قبل از واگذاری و از زمان شناسایی سود فروش نسبت به سود حاصله و انباشته از ابتدای سال مبدا (۱۳۹۵) لغایت پایان سال ۱۳۹۸ (سال قبل از واگذاری) مشمول مالیات و جرائم مذکور به شرح مثال ذیل می‌گردد:

نحوه وصول مالیات (جرائم) موضوع بند ب ماده ۱۷ قانون حمایت از تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

سال	مبلغ سود تحقق نیافته	نرخ %	مالیات / جرائم
۱۳۹۵	۱۰۰۰	$28 + (3 \times 3) = 37$	$1000 \times 37\% = 370$
۱۳۹۶	۱۲۰۰	$28 + (2 \times 3) = 34$	$1200 \times 34\% = 408$
۱۳۹۷	۸۰۰	$28 + (3) = 31$	$800 \times 31\% = 248$
۱۳۹۸	۲۰۰۰	$28 + (0) = 28$	$2000 \times 28\% = 560$
۱۳۹۹	-	-	-
مالیات (جرائم) قابل وصول - بصورت تجمعی			۱۵۸۶

مفروضات سال شناسایی و فروش سهام غیربانکی ۱۳۹۹/۰۶/۳۱ (منطبق با ابهام مطروحه در نامه دادرسی) سال ۱۳۹۹ (سال فروش) مشمول نمی‌باشد.

سعيد جوانج مهر داد مهر کام محمود علیزاده رضا امیدی

پاسخ به ابهام دوم:

سود سهام تقسیمی حاصل از بنگاهداری و نگهداری سهام بانک‌ها و مؤسسات اعتباری، به نرخ سال شناسایی سود (۱۳۹۹)، مشمول مقررات بند (ب) ماده (۱۷) قانون یاد شده می‌باشد.

محمد تقی پاکدامن
مهر داد مهر کام
عباس بهزاد
مهر علی قنبرپور
حسن بابایی
حسین زمانی
محمود علیزاده
سعید حوائج
عباس ورزیده
رضا امیدی
سید رضا صادق زاده
رضا شیخی
حجت اله مولایی
علی اصغر تراب احمدی
محمد حسین رحمتی
عباس بی نیاز
داریوش درویشی

پاسخ به ابهام سوم:

مطابق مفاد جزء (۲-۴) بند (ب) ماده (۸) قانون برنامه هفتم پیشرفت، سازمان امور مالیاتی کشور مکلف شده است نسبت به تشخیص و دریافت مالیات معوق مرتبط با بندهای یاد شده مطابق مقررات «ب» و «پ» ماده (۱۷) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴ تا پایان سال دوم برنامه اقدام کند و از طرفی به موجب مقررات جزء (۲-۶) بند (ب) ماده مذکور، سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است اخذ مالیات موضوع بندهای «ب» و «پ» ماده (۱۷) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور را تا پایان سال سوم برنامه تعلیق نماید. با توجه به تعارض موجود بین مقررات یاد شده، ضرورت دارد به منظور اجرای صحیح قانون مربوط، مراتب از معاونت حقوقی ریاست جمهوری استعلام و یا از مجلس شورای اسلامی استفساریه به عمل آید.

محمد تقی پاکدامن
مهر داد مهر کام
عباس بهزاد
مهر علی قنبرپور
حسن بابایی
حسین زمانی
محمود علیزاده
سعید حوائج
عباس ورزیده
رضا امیدی
سید رضا صادق زاده
رضا شیخی
حجت اله مولایی
علی اصغر تراب احمدی
محمد حسین رحمتی
عباس بی نیاز
داریوش درویشی